

Carta blanca a Jaume Plensa

Març 2020

Carta blanca a Jaume Plensa

Un dels artistes catalans més universals de l'actualitat ha acceptat la invitació de la Filmoteca per compartir els seus gustos com a espectador de cinema amb el públic

En la tria de Plensa crida l'atenció l'abundància de thrillers, amb films de Howard Hawks, David Cronenberg, Alfred Hitchcock, Orson Welles o els germans Coen

Jaume Plensa és un dels catalans universals que ha donat l'art recent. La seva obra es troba arreu del món, en uns diàlegs amb l'espai públic molt suggeridors. La *Crown Fountain* al Millennium Park de Chicago (2004) o la *Carmela* que des de 2015 conviu amb el Palau de la Música i s'ha convertit en un nou símbol de Barcelona, en són només dos exemples.

Jaume Plensa es considera per damunt de tot escultor, tot i que la seva obra abasta múltiples disciplines. L'any 2018 el MACBA va presentar una exposició antològica que recollia obres de les darreres quatre dècades, en un recorregut que mostrava el diàleg que es produeix entre les obres que representen la figura humana i les obres abstractes. Era la primera exposició de Plensa a Barcelona en més de vint anys, des de la que li va dedicar la Fundació Joan Miró el 1996.

Per a les seves creacions, Jaume Plensa s'inspira en la poesia, la música, la religió i el pensament. El cinema també està en el seu àmbit d'interessos, i ha tingut la generositat d'acceptar la invitació de la FilmoTeca per compartir els seus gustos cinèfils, amb una selecció de 10 títols que sorprendrà més d'un. No hi trobem vides d'artistes, i sí que s'hi detecta una debilitat pel thriller, el cinema negre o el polític. Hi trobem films com *Tinker Tailor Soldier Spy* (*El topo*, Tomas Alfredson, 2011), *The International: Dinero en la sombra* (Tom Tykwer, 2009), *The Ides of March* (*Els idus de març*, George Clooney, 2011), *Apocalypto* (Mel Gibson, 2006) o *The Fountainhead* (*El manantial*, King Vidor, 1949), i cineastes de referència com Howard Hawks, David Cronenberg, Alfred Hitchcock, Orson Welles o els germans Coen.

La Carta blanca a Jaume Plensa es podrà veure del 5 al 29 de març, i Jaume Plensa presentarà personalment, en una conversa amb Octavi Martí, la sessió inaugural, amb la projecció de *Tinker Tailor Soldier Spy* (*El topo*, Tomas Alfredson, 2011), dijous 5 de març a les 20.00 h a la Sala Chomón. El mateix dia a les 17.00 h, al restaurant de la FilmoTeca, Plensa mantindrà una trobada amb la premsa per presentar el seu cicle.

Jaume Plensa a la FilmoTeca

Dijous 5 de març

17.00 h Reunió informativa al restaurant de la FilmoTeca, la Monroe, per presentar el cicle *Carta blanca a Jaume Plensa*.

20.00 h Jaume Plensa presentarà, en una conversa amb Octavi Martí, la sessió inaugural del cicle a la Sala Chomón, *Tinker Tailor Soldier Spy* (*El topo*) (Tomas Alfredson, 2011).

Si esteu interessats a cobrir-ho o concertar alguna entrevista poseu-vos en contacte amb Jordi Martínez: jmartinezmallen@gencat.cat.

Jaume Plensa

Foto Peter C. Vogel

Va néixer a Barcelona el 1955, on va estudiar a la Llotja, Escola Superior de Disseny i Art i a l'Escola Superior de Belles Arts Sant Jordi.

Des del 1980, data de la seva primera exposició a Barcelona, ha viscut i treballat a Berlín, Brussel·les, Anglaterra, França i Estats Units, i actualment resideix i treballa a Barcelona.

Ha estat professor a l'École Nationale des Beaux-Arts a París i col·labora esporàdicament com a professor convidat a la School of the Art Institute de la Universitat de Chicago. Ha impartit nombroses conferències i cursos en universitats, museus i institucions culturals de tot el món.

Ha rebut nombrosos premis nacionals i internacionals com la Medaille des Chevaliers des Arts et Lettres del Ministeri de Cultura francès el 1993; el Premi Nacional de Cultura d'Arts Plàstiques de la Generalitat de Catalunya el 1997; va ser investit Doctor Honoris Causa per la School of the Art Institute de la Universitat de Chicago el 2005; a Espanya, va rebre el Premio Nacional de las Artes Plásticas el 2012, i el 2013 el prestigiós Premio Velázquez de las Artes. L'any 2018 va ser investit Doctor Honoris Causa per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Exposa regularment la seva obra a galeries i museus d'Europa, Estats Units i Àsia. Algunes d'aquestes exposicions han marcat la seva trajectòria, com la gran exposició que va realitzar a la Fundació Joan Miró de Barcelona el 1996 i que va viatjar a la Galerie Nationale Jeu du Paume a París i a la Malmö Konsthall de Malmö, Suècia el 1997. Diferents museus d'Alemanya han acollit les seves exposicions, com *Love Sounds* a la Kestner Gelleschaft de Hannover el 1999 o *The Secret Heart* exposada en tres espais de la ciutat d'Augsburg durant l'any 2014. L'exposició *Human Landscape* ha itinerat durant els anys 2015 i 2016 per diversos museus nord-americans, Cheekwood Estate and Gardens i The Frist Center for the Visual Arts a Nashville, TN, al Tampa Museum of Art in Tampa, FL i al Toledo Museum of Art a Toledo, OH. Entre les seves últimes exposicions en museus es troben *Invisibles* al Palacio de Cristal – Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía a Madrid el 2018, i al MACBA de Barcelona el 2019, que ha viatjat al Moscow Museum of Modern Art a Rússia. El 2019 també va exposar al Museum Beelden aan Zee a La Haia, Països Baixos.

A Madrid, va rebre una gran acollida l'exposició *Chaos-Saliva* al Palacio de Velázquez-Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, que va inaugurar l'any 2000. Als Estats Units, on ha treballat i exposat des de fa gairebé trenta anys, les seves obres s'han mostrat en nombrosos centres d'art i museus, entre les quals destaca l'exposició al Nasher Sculpture Center de Dallas, Texas. L'any 2019, va rebre una gran admiració l'obra *Behind The Walls* (2018) exposada al Rockefeller Center a Nova York i que posteriorment va viatjar al MUNAL–Museo Nacional de Arte, Ciudad de México fins al febrer de 2020.

L'any 2011 es va exposar una gran selecció d'obres al Yorkshire Sculpture Park a West Bretton, Anglaterra. L'exposició comptava tant amb obres d'interior repartides en les sales com amb obres de gran format als jardins. Aquesta exposició li van donar el reconeixement nacional de Most Magnificent Attraction el 2011. Fins ara, aquesta ha estat una de les exposicions més completes de l'obra de Jaume Plensa.

Una part molt important de l'obra de Plensa, es desenvolupa en l'àmbit de l'escultura en espais públics. Es troben en diverses ciutats d'Espanya, França, Japó, Anglaterra, Corea, Alemanya, Canadà, EEUU, etc. *The Crown Fountain*, inaugurada el 2004 al Millennium Park de Chicago, és un dels seus projectes més grans i, sens dubte, un dels més brillants. Aquest projecte va donar pas a moltes comissions, allargant la llista d'obres en espais públics, fins a les més recents, *Pacific Soul* (2018), a San Diego, EEUU, *Julia* (2018) a Madrid i el seu darrer treball *Voices* (2018) a Hudson Yards, Nova York, EEUU.

Ha guanyat diversos premis i mencions, incloent-hi la Marsh Award for Excellence in Public Sculpture que va rebre a Londres el 2009 per la seva obra *Dream*. L'any 2015 va participar a la 56 Biennial de Venècia amb l'exposició *Together* a la Basilica de San Giorgio Maggiore, que va merèixer el Global Fine Art Award en la categoria de millor exposició d'art en espai públic.

Defensor de l'obra gràfica des dels seus inicis, ha realitzar moltes exposicions dedicades a aquesta matèria, com les retrospectives al Musée des Beaux Arts de Caen (França) el 2004 i al Centre de la Gravure et de l'Image imprimée La Louvière (Bèlgica) el 2006. El 2013 va rebre el Premio Nacional de Arte Gráfico que atorga la Calcografía Nacional a Madrid.

Des del 1996 ha col·laborat en diversos projectes de teatre i òpera, realitzant el concepte i dissenyant les escenografies i vestuari.

L'obra de Jaume Plensa es pot veure regularment a la Galerie Lelong & Co de París i Nova York, i a la Richard Gray Gallery de Chicago i Nova York.

www.jaumeplensa.com

Jaume Plensa Suñé

Fragments del discurs llegit a la cerimònia d'investidura com a
Doctor honoris causa per la Universitat Autònoma de Barcelona

Auditori de les facultats de Filosofia i Lletres i de Psicologia
6 de novembre de 2018

A la casa on vaig néixer vivíem rodejats de llibres. El meu pare era un gran lector i, potser per això, la poesia m'ha pogut acompanyar sempre. El text era la substància fèrtil sobre la qual edificava somnis i imatges.

Els poetes han estat les potes de la taula que ha sostingut el meu desenvolupament com a persona i n'he après molt: la tràgica pregària de Charles Baudelaire, la impossibilitat de dormir de William Shakespeare, l'arquitectura invisible de Dante Alighieri, l'ús de la imperfecció d'Elias Canetti, l'ànima i l'espai de José Ángel Valente, la quotidianitat fascinant de Vicent Andrés Estellés, l'eterna immensitat de William Blake, etc.

Paraules i paraules que, com notes musicals, escriuen la partitura de la nostra veu, la música del cos, la vibració del pensament.

(...)

Una lletra sola potser no ens sembla gran cosa, però en relació amb altres lletres pot construir paraules, les paraules amb paraules esdevenen texts, texts amb texts fan pensaments, pensaments amb pensaments són cultura, etc.

La biologia del text, la lletra com a cèl·lula germinal que amb la seva memòria individual pot crear, col·laborant amb d'altres,

organismes més complexos: alfabetos com a nacions, texts com a continents, paraules com a ciutats...

Quina metàfora tan precisa de l'ésser humà en relació amb la comunitat. El retrat d'una cultura a partir del seu alfabet. L'estret lligam entre específic i general, el pas de l'«un» al «tots».

L'any 2004 vaig acabar el projecte de la Crown Fountain a Chicago, en el qual es van filmar en vídeo mil rostres de gent anònima de la ciutat, i d'aleshores ençà he continuat amb passió treballant el retrat.

Utilitzant com a suport els materials clàssics de la tradició, he construït un univers de retrats de dones joves (crec que la memòria i el futur són femenins) que, amb els ulls tancats, ens conviden a mirar endins de nosaltres mateixos per redescobrir tota la quantitat enorme d'informació que guardem amagada inconscientment al nostre interior.

Retrats que, com els de Chicago, ens representen a tots i a totes descrivint un estat de somni on la realitat interna i externa s'abracen al cap.

El cap, palau de la saviesa i casa del coneixement, és, també, el lloc més salvatge i fora de control del nostre cos, on si, malgrat nostre, dues idees es volen trobar, es trobaran i ho faran entre les cantonades fosques i humides del cervell.

La foscor i la humitat del nostre cervell on neix el somni i el desig.

La foscor i la humitat de la boca on neixen les paraules.

La foscor i la humitat de l'úter matern on neixen els infants.

La trilogia de la vida latent i modular del nostre cos, que abraça esperiti matèria i en fa un sol element.

Voldria dir que l'art no serveix per a res, però que és per això que és tan important! La seva manca d'utilitat i de funció pràctica el fa imprescindible en la vida de l'ésser humà.

«Art» o, diguem-ne, «bellesa»; crec que parlem del mateix.

Conceptes difícils d'explicar però que tots podem reconèixer.

La mort, el dolor, la incertesa, el neguit davant allò que ens espanta de la vida semblen tremolar confrontats a la bellesa.

Però, què és la bellesa?

En una entrevista de fa anys, definia la bellesa com el gran vincle que ens uneix a tot i a tots, el gran «lloc» on la memòria de tota la gent es troba. Quelcom que portem clavat al clatell. Un esglaïament!

Introduir la bellesa dins del món quotidià de la gent. Des dels carrers fins a les places, des dels teatres fins als museus, he procurat portar a les comunitats espurnes de llum per il·luminar el seu dia a dia, el nostre dia a dia en comú.

A poc a poc, amb la lentitud d'una vida, he anat escampant la meua obra arreu del món tot procurant, tal com deia un vell professor, que l'alumne no s'adoni que està aprenent i que, quan se n'adoni, ja sigui massa tard perquè ja sabrà!

Diuen que quan Rodin va rebre l'encàrrec de fer l'escultura en homenatge a Balzac, li van preguntar quina informació podia necessitar per engegar el projecte. Rodin tan sols va demanar de parlar amb el sastre de l'escriptor, que de segur seria la persona que millor coneixia el cos de Balzac.

Història fascinant, parlar amb el sastre de Balzac, amb el sastre de Rodin; però encara més fascinant parlar amb el sastre del sastre, que de segur coneix l'Univers.

(...)

Crec impossible separar art i vida, bellesa i natura, llum i foscor, somni i desig, esperit i matèria, ànima i cos.

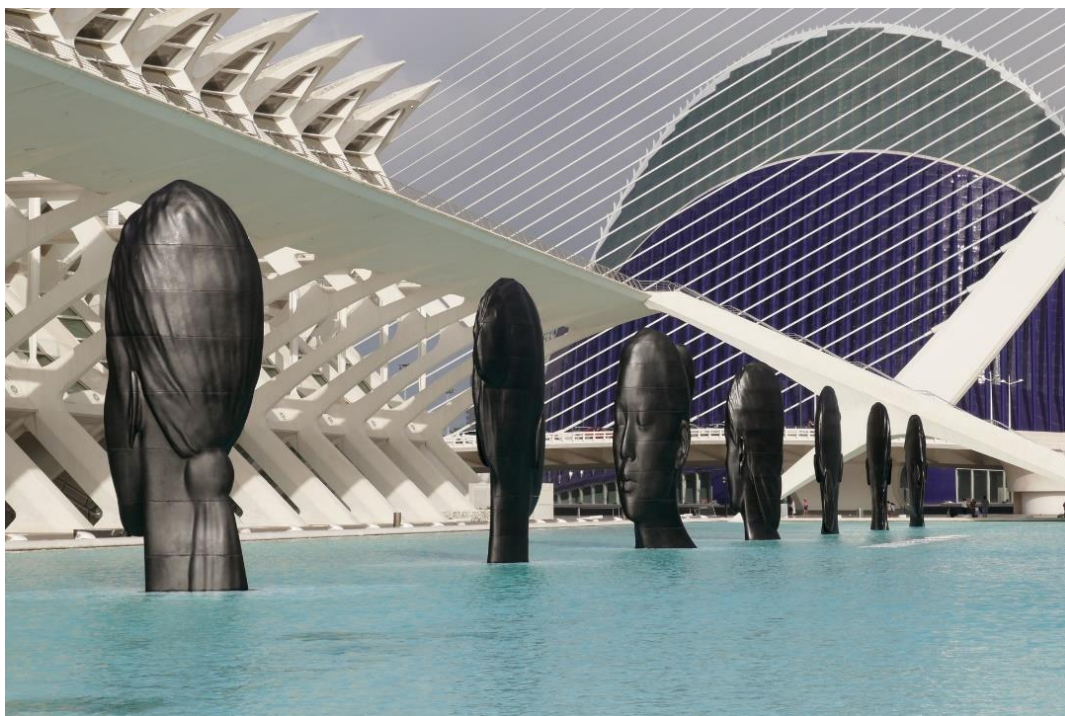
Des de sempre la meva obra ha buscat el silenci, el silenci com un desig que el nostre cos, obstinadament, ens nega.

Si la vida ens va tatuant permanentment la nostra pell amb missatges escrits amb tinta invisible, també ens va tatuant un silenci invisible.

El soroll del món és tan intens que cal fabricar físicament el silenci perquè existeixi. Un silenci poderós que ens permeti des de nosaltres escoltar i entendre els altres, que ens permeti rescatar la imatge de tots aquells que han quedat atrapats pel soroll en els plecs de la indiferència.

Cada matí, quan obro la porta de l'estudi, un terratrèmol sacseja el meu cor. Un terratrèmol que, trencant parets i finestres, ho deixa tot obert; escampa els anhels i els somnis pertot arreu aixecant núvols de vent que barregen la meva pols amb la pols dels altres, la meva vida amb la vida dels altres.

Paraules, rostres, espais, llums, silencis...

Jaume Plensa: **Reflexions sobre el cinema i la seva tria a la Carta blanca**

“Intento no veure mai pel·lícules sobre artistes o sobre escultors. L’única que em va agradar, que vaig veure per casualitat, va ser una sobre Turner, perquè l’actor és extraordinari i perquè la pel·lícula els va sortir bé. Jo conec Julian Schnabel, per exemple, i no he anat a veure les seves pel·lícules sobre poetes o pintors. Pel·lícules sobre Picasso o Dalí... em fan una mica d’angúnia.

En canvi el món del cinema negre i de la novel·la negra sí que tenen alguna cosa que jo sempre he buscat amb la meua obra: tot allò que no es diu i se sobreentén. L’escultura té aquesta capacitat enorme de treballar en el silenci, és com els escriptors que controlen bé els buits entre paraules o entre línies. El malentès, quan llegeixes un text i el malentens. Crec que el cinema negre està tot basat en el malentès, i això és extraordinari.”

“Totes les pel·lícules de la selecció, de seguida que les vaig descobrir me les vaig comprar immediatament. Necessitava tenir-les físicament, posseir-les, com un llibre. Les he vist moltes vegades, de tant en tant necessito tornar-les a veure. I cada cop hi descobreixes coses noves, no perquè la pel·lícula canviï, sinó perquè tu vas canviant amb els anys. Són pel·lícules infinites, no s’acaben mai.”

“La música en el cinema és fonamental. A mi m’agrada molt Alexandre Desplat. Comença a sonar i ja està passant alguna cosa. Hi ha gent que té aquesta capacitat. I després hi ha gent més comercial, com John Williams. La música de l’escena de la dutxa de *Psicosi* hauria hagut de tenir 300 Oscars. Va fer un canvi de paradigma en el concepte de música de cinema. El camí que va compartir Bernard Hermann amb Hitchcock... carai! No em podia creure quan un dia vaig llegir que la darrera cosa que va fer Hermann va ser *Taxi Driver*. Acabar la teua carrera creativa amb *Taxi Driver* no està malament!”

Sessions del cicle ‘Carta blanca a Jaume Plensa’:

Tinker Tailor Soldier Spy <i>El topo</i> Tomas Alfredson, 2011	Dijous 5 de març / 20.00 h Sala Chomón Presentació: conversa entre Jaume Plensa i Octavi Martí
The Big Sleep <i>El sueño eterno</i> Howard Hawks, 1946	Divendres 6 de març / 19.30 h Sala Chomón Divendres 13 de març / 21.30 h Sala Laya
Eastern Promises <i>Promeses de l'est</i> David Cronenberg, 2007	Dissabte 7 de març / 19.30 h Sala Chomón Dimecres 11 de març / 21.30 h Sala Laya
Touch of Evil <i>Sed de mal</i> Orson Welles, 1958	Dissabte 14 de març / 19.30 h Sala Chomón Dimarts 17 de març / 21.30 h Sala Laya
The International <i>The International: Dinero en la sombra</i> Tom Tykwer, 2009	Diumenge 15 de març / 16.30 h Sala Laya Dimarts 17 de març / 18.30 h Sala Laya
Apocalypto Mel Gibson, 2006	Diumenge 15 de març / 21.30 h Sala Chomón Divendres 20 de març / 19.00 h Sala Laya
The Birds <i>Los pájaros</i> Alfred Hitchcock, 1963	Dijous 19 de març / 21.30 h Sala Laya Dissabte 28 de març / 19.15 h Sala Chomón
The Ides of March <i>Els idus de març</i> George Clooney, 2011	Dissabte 21 de març / 21.30 h Sala Laya Diumenge 29 de març / 16.30 h Sala Laya
The Fountainhead <i>El manantial</i> King Vidor, 1949	Diumenge 22 de març / 16.30 h Sala Laya Dijous 26 de març / 20.00 h Sala Chomón
Miller's Crossing <i>La cruïlla de Miller</i> Joel Coen, Ethan Coen, 1990 Estrenada com a <i>Muerte entre las flores</i>	Diumenge 22 de març / 21.30 h Sala Chomón Divendres 27 de març / 22.00 h Sala Chomón

Carta blanca: La tria de Jaume Plensa

Tinker Tailor Soldier Spy *El topo*

Tomas Alfredson, 2011. Int.: Gary Oldman, Colin Firth, Tom Hardy, Mark Strong, Benedict Cumberbatch. Gran Bretanya-França-Alemanya. VOSE. 127'. Digital.

Adaptació meticulosa de la novel·la de John le Carré, amb l'icònic personatge George Smiley. Reflecteix l'univers de l'espionatge britànic, profundament penetrat per la fascinació comunista i l'eficàcia del rival, el KGB. Una mirada, des dels despatxos, a la paranoia de la guerra freda, que és també “una reflexió sobre l'amistat, la lleialtat, la traïció... Els personatges

espien, potser, per saber qui són, i no a la inversa. L'important són les preguntes que plantegen, no les respostes” (Tomas Alfredson).

Dijous 5 de març / 20.00 h Sala Chomón

Presentació a càrrec de Jaume Plensa, en conversa amb Octavi Martí

L'opinió de Jaume Plensa:

“Vaig arribar a aquesta pel·lícula sense haver llegit el llibre, i em va encantar pels seus silencis. És una pel·lícula en què parla més el silenci que les veus. Crec que la música de l'Alberto Iglesias també és fantàstica, i hi ha actors, com John Hurt, que sempre m'han apassionat. Me estimat no llegir la novel·la. He llegit altres llibres de Le Carré, però quan una pel·lícula m'agrada molt i no he llegit el llibre m'estimo més no barrejar-ho”.

The Big Sleep *El sueño eterno*

Howard Hawks, 1946. Int.: Humphrey Bogart, Lauren Bacall, John Ridgely, Dorothy Malone, Martha Vickers, Peggy Knudsen. EUA. VOSE. 116'. 35mm.

Adaptació del clàssic de la novel·la negra amb què Raymond Chandler va crear el personatge de Philip Marlowe, prototip per excel·lència del detectiu privat. El guió, escrit per Leigh Brackett, Jules Furthman i el premi Nobel William Faulkner, és com la novel·la, d'allò més enrevessat i impossible de seguir, atès que se salta la lògica dels esdeveniments i fins i tot deixa

penjats alguns personatges que apareixen i desapareixen sense que se sàpiga per què, amb l'únic propòsit de submergir l'espectador en una trama absorbent i repleta de diàlegs brillants, els quals, juntament amb unes interpretacions insuperables i una ambientació superba, han situat *The Big Sleep* en el punt més àlgid del gènere en el seu vessant més cínic i escèptic.

Divendres 6 de març / 19.30 h Sala Chomón

Divendres 13 de març / 21.30 h Sala Laya

L'opinió de Jaume Plensa:

“Havia llegit el llibre del Raymond Chandler, i he vist la pel·lícula, crec que ambdues són brillants. Aquest nivell de qualitat entre llibre i film l'havia retrobat amb *El nom de la Rosa* d'Umberto Eco també. La pel·lícula em va fascinar. Un dels guionistes era William Faulkner: un nivell extraordinari. Els diàlegs són apassionants. És de les pel·lícules que més m'agraden. Aquest tipus de cinema m'interessa molt perquè sempre hi com un interrogant flotant al damunt dels personatges. Em fascinen perquè dins de la seva aparent superficialitat hi ha una càrrega de profunditat extraordinària.”

Eastern Promises *Promeses de l'est*

David Cronenberg, 2007. Int.: Viggo Mortensen, Vincent Cassel, Naomi Watts, Armin Mueller-Stahl, Sinéad Cusack. Gran Bretanya-EUA-Canadà. VOSC. 102'

“*Eastern Promises* sembla seguir la petja de l’anterior film de Cronenberg, *A History of Violence*. Clans criminals, vides esguerrades per la brutalitat i Viggo Mortensen encapçalant el repartiment. El cineasta s’allunya de la ciència-ficció i els personatges estranys que poblen la seva filmografia, per endinsar-se en el món de la màfia russa instal·lada a Londres” (Sandra S. Lopera).

Dissabte 7 de març / 19.30 h Sala Chomón

Dimecres 11 de març / 21.30 h Sala Laya

L’opinió de Jaume Plensa:

“Els actors són extraordinaris: l’Armin Mueller-Stahl l’adorno, el Viggo Mortensen, la Naomi Watts, el Vincent Cassel... el càsting és boníssim. Sobretot m’agrada aquest món del Londres desconegut, de l’exiliat, de la persona que ve d’un altre lloc i intenta mantenir el seu esperit, la seva tradició, els seus costums, actituds, manera de ser. Hi ha una escena que potser la gent la troba molt violenta, però a mi em sembla estèticament meravellosa, la de la lluita amb ganivets que passa en una sauna, amb el cos nu. Crec que és una de les coses estèticament més ben fetes que he vist al cinema.”

Touch of Evil *Sed de mal*

Orson Welles, 1958. Int.: Charlton Heston, Janet Leigh, Orson Welles, Joseph Calleia, Akim Tamiroff, Marlene Dietrich. EUA. VOSE. 108'. Digital.

Quan la Universal va contactar amb Heston per a aquest film, com que li van dir que treballaria amb Welles, l'actor va entendre que aquest en seria el director. Davant l'interès de Heston per aquesta circumstància, la productora, que només havia pensat en Welles com a actor, el va contractar com a director i guionista. Un afortunat malentès, doncs, que va donar com a resultat un dels grans títols de tota la sèrie negra, amb una insòlita música de Mancini, a ritme de jazz, perfectament descriptiva de l'ambient malsà de la frontera on passa l'acció.

Dissabte 14 de març / 19.30 h Sala Chomón
Dimarts 17 de març / 21.30 h Sala Laya

L'opinió de Jaume Plensa:

“Quan comença la pel·lícula et sembla que no s'acabarà mai aquella seqüència, que crec que ha inspirat a molt altres, com la recent *1917*, amb aquesta voluntat de seqüència permanent. Crec que sense l'existència de *Touch of Evil* seria inimaginable. Charlton Heston hi fa un paper contraposat al d'Orson Welles, la Marlene Dietrich està extraordinària. Em va fascinar aquella foscor permanent, sembla que sempre visquin de nit en un lloc humit i oliós. És gairebé com una pel·lícula gòtica en la frontera entre els Estats Units i Mèxic. Sembla que no pertanyi a cap lloc, seria com el dijous enmig de la setmana, no només geogràficament, també moralment, èticament. És la pel·lícula que més em fascina d'Orson Welles.”

The International *The International: Dinero en la sombra*

Tom Tykwer, 2009. Int.: Clive Owen, Naomi Watts, Armin Mueller-Stahl, Brian F. O'Byrne. Gran Bretanya-França-EUA-Alemanya. VOSE. 118'. Digital

Un agent de la INTERPOL i la fiscal del districte de Manhattan es proposen portar a la justícia un dels bancs més importants del món. Tots dos segueixen el rastre d'un seguit d'operacions financeres il·legals que posen les seves vides en perill. Un film inspirat en els fets reals de la caiguda del Banc de Crèdit i Comerç

Internacional, fundat al Pakistan als anys setanta i implicat en el tràfic d'armes, el terrorisme i el narcotràfic.

Diumenge 15 de març / 16.30 h Sala Laya

Dimarts 17 de març / 18.30 h Sala Laya

L'opinió de Jaume Plensa:

“No s’ha valorat com caldria. És extraordinària. Primer perquè toca un tema etern, la intervenció de l’economia en el món polític i en el món real. A més, el director, Tom Tykwer, un home molt versàtil, va triar un càsting meravellós. Trobem novament el meu amic alemany, l’Armin Mueller-Stahl, el Clive Owen, la Naomi Watts. Hi ha aquesta deslocalització, la pel·lícula es va movent per diversos llocs del món. L’escena en el Guggenheim de Nova York és extraordinària: quantes vegades he pensat a destruir una exposició i un museu com ells el destrueixen, és quasi un somni! I amb aquell final tan extraordinari, perquè el dolent acaba sent bo, el bo dolent. Un final a Istanbul meravellós. Jo que he exposat a gairebé totes aquestes ciutats, era com si fes un recorregut personal. Berlín... Em va atrapar immediatament.”

Apocalypto

Mel Gibson, 2006. Int.: Rudy Youngblood, Gerardo Taracena, Raoul Trujillo, Dalia Hernández, Jonathan Brewer. Mèxic-Gran Bretanya-EUA. VOSE. 139'

En ple declivi de l'imperi maia, la clau de la prosperitat rau a construir més temples i fer més sacrificis humans. Però un home escollit per oferir la seva vida als déus fuig del seu destí. “Ebri d’inventiva, Gibson desplega una sadomasoquista (de generosa tendresa) fantasia hiperrealista d’una cultura de l’Amèrica precolonial salvatge i despietadament bonica. Orgia captivadora dels sentits que es permet el luxe de gairebé prescindir de diàlegs en l’última hora: l’assetjament del protagonista i la seva parella embarassada al cor de les tenebres” (Fausto Fernández).

Diumenge 15 de març / 21.30 h Sala Chomón

Divendres 20 de març / 19.00 h Sala Laya

L’opinió de Jaume Plensa:

“La pel·lícula és la persecució, comença quan arrenca a córrer i acaba davant del mar, amb el vaixell que està arribant, que ningú entén molt bé què és, i que en el fons obre la porta a totes les pel·lícules que s’han pogut fer després sobre la conquesta dels espanyols d’Amèrica. És un *peliculón*. No m’ho hagués imaginat del director, que és un actor que mai m’ha interessat especialment, però *chapeau* per aquesta com a director. I aquest món on parlen un idioma que no entens, que has d’imaginar més, un món molt físic que feia temps que no veia en cinema. Són gent que va pràcticament nua per la selva, hi ha una relació amb la natura fortíssima, tot és veritat, no hi ha suposicions. Quan fan ofrenes als deus estan de veritat matant gent, traient-los el cor, els tallen el cap i el tiren, no és un joc, no hi ha espiritualitat ni misticisme, és tot veritat. Em va impactar molt per la seva cruesa de color, el verd de la selva, el color dels cossos, la manera amb què es decoren, el part d’aquella dona dins de l’aigua, que és un homenatge a la natura, perquè som aigua i és com si el nen tornés a l’aigua. El Mel Gibson el respecto molt després d’aquesta pel·lícula.”

The Birds *Los pájaros*

Alfred Hitchcock, 1963. Int.: Rod Taylor, Tippi Hedren, Jessica Tandy, Suzanne Pleshette, Veronica Cartwright, Ethel Griffies. EUA. VOSE. 119'. 35mm.

A Bodega Bay, els ocells, d'una manera inexplicable, comencen a atacar les persones; són unes agressions que posen en qüestió la mateixa supervivència de l'espècie humana. Hitchcock ens aporta la seva visió particular de com podria ser la fi del món en un film de ritme i estructura perfectes.

Dijous 19 de març / 21.30 h Sala Laya

Dissabte 28 de març / 19.15 h Sala Chomón

L'opinió de Jaume Plensa:

“Els ocells sempre m’han atret molt. Jo ho he utilitzat molt en les explicacions de la meua obra. En el simbolisme es definia antigament l’ésser humà amb la imatge de l’ocell, perquè deien que l’home neix a la terra amb la capacitat de volar, volar amb els seus somnis, amb les seves idees, com un ocell que neix a la terra però pot volar. Aquesta dualitat a mi sempre m’havia fascinat. La pel·lícula de Hitchcock és tot el contrari, seria aquesta imatge de l’ésser humà transformada en un ésser completament diabòlic, en una cosa que et va atrapant. Crec que és una pel·lícula que no parla d’ocells, sinó que parla d’idees que ens van ofuscant a la vida fins que es tornen insofribles i destrueixen tot el que coneixem i estimem o creiem que volem fer. Parla molt de l’ésser humà en el sentit que anem construint imatges, idees, conceptes, cultura, tradicions que acaben sent com aquests ocells que un, dos, tres... van omplint els fils elèctrics que envolten les nostres cases fins que ho destrueix tot. És una de les pel·lícules de Hitchcock que més m’agrada, tot i que potser no és de les més conegudes o valorades. Em resulta inversemblant que mai li donessin un Oscar. *Los pájaros* és com un petit conte de fades en blanc i negre.”

The Ides of March *Els idus de març*

George Clooney, 2011. Int.: Ryan Gosling, George Clooney, Philip Seymour Hoffman, Paul Giamatti, Marisa Tomei. EUA. VOSC.101'. Digital.

Un jove cap de premsa d'un candidat demòcrata per a les eleccions primàries d'Ohio comprova en primera persona fins on es pot arribar per tal d'assolir l'èxit polític. Aquesta adaptació de l'obra teatral Farragut North, de Beau Willimon, és un retrat agre inspirat pel desencís cada vegada més gran que generen els dirigents i els aspirants a dirigents dels afers públics.

Dissabte 21 de març / 21.30 h Sala Laya

Diumenge 29 de març / 16.30 h Sala Laya

L'opinió de Jaume Plensa:

“Em va impressionar molt el treball del Ryan Gosling. Crec que és el millor que ha fet com a actor. M'interessa molt en tots els àmbits, en aquest cas és en la política, la part oculta de les estratègies. És molt interessant. La pel·lícula parla del nostre desig d'estratègia de jugar a escacs en tot a la vida. En aquest cas ho fa amb un exemple molt nítid, que és la carrera política. Sempre pensem que l'altre és el que ho fa malament, el dolent, el culpable. I és veritat que els polítics sempre són els dolents i els culpables, i mai pensem que nosaltres a vegades també juguem amb estratègies. Hi ha aquest xoc entre el que de vegades volem i el que podem. La pel·lícula parla de la negociació permanent. Hi ha un actor que em torna boig, el Philip Seymour Hoffman, que malauradament va morir, que fa un paperàs, absolutament amoral. Jo he conegut tanta gent així al món, però mai l'havia vist tan ben reflectida en una pel·lícula. L'autor de l'obra en què es basa, Beau Willimon, que també és el creador de *House of Cards*, té una visió una mica crua del món polític, però ho porta més enllà, al territori de l'ésser humà, del poder, de l'ambició.”

The Fountainhead *El manantial*

King Vidor, 1949. Int.: Gary Cooper, Patricia Neal, Raymond Massey, Kent Smith, Robert Douglas, Henry Hull, Ray Collins. EUA. VOSE. 114'. 35mm

L'individualisme i l'idealisme artístic d'un arquitecte xocaran frontalment amb els foscos interessos d'empreses i mitjans de comunicació. Un film de calculada ambigüitat però de gran bellesa. Ayn Rand es va inspirar en Frank Lloyd Wright per descriure el protagonista de la seva novel·la *The Fountainhead*, una obra fonamental per entendre la dialèctica entre l'individualisme de la filosofia nord-americana i el col·lectivisme heretat del New Deal. El joc d'ambicions que relaciona els protagonistes al voltant d'una veritable arquitectura dels sentiments va tenir

una perfecta correlació òptica amb la utilització cinematogràfica de l'espai realitzada per Vidor. Les limitacions del pressupost van esperonar la seva imaginació fins al punt d'utilitzar angulars que oferien perspectives insòlites o la construcció d'espais virtuals amb l'ajut d'uns mínims decorats.

Diumenge 22 de març / 16.30 h Sala Laya

Dijous 26 de març / 20.00 h Sala Chomón

L'opinió de Jaume Plensa:

“Ayn Rand, l'autora de la novel·la, és una figura molt polèmica i una mica maltractada als Estats Units perquè va portar les coses a extrems molt forts. Era filòsofa, nascuda a Sant Petersburg, i va emigrar als Estats Units perquè creia que era una terra de llibertat. Va crear un corrent ideològic basat en l'ego en què l'individu era l'essència de la societat, no el grup. Això té lectures positives i negatives. El títol original, *The Fountainhead*, el deu d'aigua, remet aquest corrent continu de creació de l'ésser humà, i està representat d'una forma una mica naïf al meu entendre, amb la història d'un promotor que vol fer un edifici, l'arquitecte que vol construir un somni i una dona que vol controlar-ho tot. Hi ha una voluntat de poder per part de tots tres, el poder creatiu, l'econòmic i l'emocional. I acaba sent una mica un conte de fades, amb moments que freguen l'exageració, però que entronca amb un món del cinema expressionista que a mi m'agradava: equivoca't per excés, no per defecte. En la pel·lícula tot és excés. Acaba sent tendra perquè no hi ha manera d'agafar-la intel·lectualment en la seva voluntat d'enviar una idea molt profunda.”

Miller's Crossing *La cruïlla de Miller*

Joel Coen, Ethan Coen, 1990. Int.: Gabriel Byrne, Albert Finney, John Turturro, Marcia Gay Harden, Jon Polito, J.E. Freeman. EUA. VOSC. 115'. DCP.

“Pel·lícula de gàngsters magníficament artificiosa, que podria considerar-se una revisitació sui generis de la notòria novel·la de Dashiell Hammet *La clau de vidre*. [...] Hi ha una col·lecció de personatges alhora pintorescos i sinistres, còmics i terrorífics. Hi ha, en resum, un parentesc pervers entre l'amistat i la traïció, l'ètica i el doble joc, la falsedat i la sinceritat” (José Luis Guarner). Es va estrenar amb el títol *Muerte entre las flores*.

Diumenge 22 de març / 21.30 h Sala Chomón

Divendres 27 de març / 22.00 h Sala Chomón

L'opinió de Jaume Plensa:

“Només començar no podia deixar de veure-la. Vas veient els arbres, una música extraordinària. La pel·lícula comença i acaba allà. Els actors, Gabriel Byrne, Albert Finney... són extraordinaris. Té punts de contacte amb *The Idus of March*, per les estratègies, amb *The International*, per la recerca obsessiva. Els germans Coen sempre fan pel·lícules amb personatges que no saps ben bé que busquen, però t'hi quedes enganxat. A *Miller's Crossing* també hi ha el món irlandès que va crear un estat d'ànim en una certa màfia en l'època de l'alcohol, però els Coen ho transformen en una metàfora de la vida més profunda, amb una voluntat de parlar de l'interior de l'ésser humà.”